

TRADE
COPYRIGHT

TRADEMARK

INFRINGEMENT

RIGHTS

INNOVATION

PROTECTION

DRESS

INTELLECTUAL

PATENT

DESIGN

SIGN

PROPERTY

ASSETS

SECRETS

WORKS

LAW

EXCLUSIVE

INDUSTRIAL

INTANGIBLE

Dienst voor de Intellectuele Eigendom

Jaarverslag 2017

De opdracht van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie bestaat erin de voorwaarden te scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België. In dat kader heeft de Algemene Directie Economische Reglementering deze publicatie uitgegeven om het publiek te informeren over de activiteiten in 2017 van de FOD Economie rond de intellectuele eigendom.

Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie
Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel
Ondernemingsnr.: 0314.595.348
<https://economie.fgov.be>

tel. 0800 120 33 (gratis)

 facebook.com/FODEconomie

 [@FODEconomie](https://twitter.com/FODEconomie)

 youtube.com/user/FODEconomie

 linkedin.com/company/fod-economie

Verantwoordelijke uitgever: Séverine Waterbley
Directeur-generaal
Algemene Directie Economische Reglementering
Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel

Wettelijk depot: D/2018/2295/26

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Inhoud

Voorwoord	7
1. De Dienst voor de Intellectuele Eigendom in een oogopslag	9
2. De hoogtepunten van 2017	11
2.1. Uitvindingsoctrooien en aanvullende beschermings-certificaten	11
2.1.1. Belgisch octrooi	11
2.1.2. Bescherming van de titel van octrooigemachtigde	13
2.1.3. Wijziging van de regelgeving over de werking van de Commissie tot erkenning van de gemachtigden inzake uitvin- dingsoctrooien	14
2.2. Europees octrooi en internationale octrooiaanvragen (PCT).....	15
2.2.1. Europese octrooiaanvragen ingediend bij de DIE	15
2.2.2. Internationale (PCT) octrooiaanvragen ingediend bij de DIE als ontvangende dienst.....	16
2.2.3. Afschaffing van de rol van de DIE als ontvangende dienst.....	16
2.2.4. Europese octrooien met aanduiding van België.....	17
2.2.5. Implementatie van het Protocol van Londen sinds 1 januari 2017.....	19
2.2.6. Uitvoering van de hervorming van het Europese octrooi- systeem (UPP/UPC)	20
2.3. Aanvullende beschermingscertificaten.....	21
2.3.1. Verlenging van aanvullende beschermingscertificaten (ABC) voor een geneesmiddel voor pediatrisch gebruik	23
2.4. Kwekersrechten	23
2.5. Elektronische online-indiening (eOLF).....	24
2.5.1. Het gebruik van de eOLF “plug-ins” in 2017.....	24
2.6. Activiteiten van de sectie Register.....	25
2.6.1. Aanvragen om herstel.....	25
2.6.2. Aanvragen van inschrijving in het register.....	26

2.7. Financiën van de DIE.....	27
2.7.1. Octrooien – Aanvullende beschermingscertificaten (ABC).....	27
2.7.2. Kwekersrechten.....	29
2.8. Rechten voor merken, tekeningen en modellen.....	30
2.8.1. Oorsprong van de Benelux-aanvragen.....	30
2.8.2. Werkzaamheden Benelux: omzetting van de “merkenrichtlijn”.....	30
2.9. Auteursrecht en naburige rechten.....	31
2.9.1. Reprografie, onderwijs en wetenschappelijk onderzoek.....	31
2.9.2. Collectief beheer.....	32
2.9.3. Audiovisuele sector.....	32
2.9.4. Billijke vergoeding.....	34
2.9.5. Portabiliteit.....	34
2.9.6. Vlottere toegang voor blinden en slechtzienden.....	35
2.9.7. Auteursrecht in de digitale eenheidsmarkt.....	35
2.10. Bedrijfsgeheimen.....	36
2.10.1. Omzetting van de richtlijn over de bescherming van bedrijfsgeheimen.....	36
2.11. Acties rond communicatie en sensibilisering.....	37
2.11.1. Aanvragen van “voor eensluidend verklaarde kopieën”.....	38
2.11.2. Aanvragen van “EPOQUE – opzoekingen”.....	38
2.11.3. “Klantendiensten”.....	39
2.11.4. Zitdagen.....	40
2.11.5. Events.....	41
3. Hoe met ons communiceren.....	42
Lijst van afkortingen.....	43

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Lijst van grafieken

Grafiek 1.	Belgische octrooiaanvragen ingediend bij de DIE.....	11
Grafiek 2.	Verleende octrooien door de DIE.....	12
Grafiek 3.	Belgische octrooien versus octrooiaanvragen.....	13
Grafiek 4.	Europese octrooien met of zonder aanduiding van België.....	17
Grafiek 5.	Herkomst van de houders van Europese octrooien met aanduiding van België.....	18
Grafiek 6.	Publicatietaal Europese octrooien met aanduiding van België.....	19
Grafiek 7.	Aanvragen van een Belgisch aanvullend beschermingscertificaat (ABC).....	21
Grafiek 8.	Verleende Belgische aanvullende beschermingscertificaten (ABC).....	22
Grafiek 9.	Oorsprong van de Benelux-aanvragen.....	30

Lijst van tabellen

Tabel 1.	Aantal Europese octrooiaanvragen ingediend bij de DIE.....	15
Tabel 2.	Aantal internationale octrooiaanvragen ingediend bij de DIE.....	16
Tabel 3.	Aantal aanvragen van pediatrische verlening ABC.....	23
Tabel 4.	Aantal verleende pediatrische verlengingen ABC.....	23
Tabel 5.	Aantal aanvragen Belgisch kwekerscertificaat.....	23
Tabel 6.	Aantal verleende Belgische kwekerscertificaten.....	24
Tabel 7.	Aantal documenten ingediend met eOLF plug-ins.....	25
Tabel 8.	Herstelaanvragen.....	26
Tabel 9.	Herstellingen.....	26
Tabel 10.	Aantal aanvragen inschrijving in het register.....	27
Tabel 11.	Ontvangen jaartaksen (Belgische octrooien, Europese octrooien, ABC).....	27
Tabel 12.	Ontvangen proceduretaksen (Belgische octrooien).....	28
Tabel 13.	Ontvangen PCT-taksen (internationale octrooiaanvragen).....	28
Tabel 14.	Totale ontvangsten van de DIE.....	29
Tabel 15.	Inkomsten kwekersrechten.....	29

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Voorwoord

Het activiteitenverslag van de Dienst Intellectuele Eigendom (DIE) biedt alle betrokkenen een samenvatting met cijfers, grafieken en uitleg van de projecten en activiteiten van de DIE in 2017.

Op het niveau van de productie springen in 2017 enkele feiten in het oog, namelijk:

- De voortdurende toename van het aantal Belgische octrooiaanvragen (+4 %) ten opzichte van 2016;
- Het wegwerken van nagenoeg alle achterstand bij het verlenen van Belgische octrooien. 91,9 % van de in 2017 afgeleverde octrooien zijn gebaseerd op aanvragen die tussen 2015 en 2017 werden ingediend, terwijl slechts 68 % van de in 2015 verleende octrooien gebaseerd waren op aanvragen ingediend tussen 2013 en 2015;
- De toename met 4,63 % van de ontvangsten van de DIE (20,7 miljoen euro in 2017 in plaats van 19,8 miljoen euro in 2016);
- 2017 is het eerste jaar waarin het Protocol van Londen werd geïmplementeerd in België. Het effect ervan kan nog niet worden gemeten, want de beslissing om de Europese octrooien met aanduiding van België in stand te houden gebeurt op het moment waarop de eerste in België verschuldigde annuïteit wordt betaald. Deze beslissing kan, gezien de respijtperiode van zes maanden, in principe tot 30 juni 2019 worden genomen voor de Europese octrooien verleend tot 31 december 2017;
- De ingebruikname van een gemoderniseerde tool voor online-indiening (eOLF) met integratie van de aanpassingen om rekening te houden met de implementatie van het Protocol van Londen, maar ook met nieuwe functionaliteiten voor het online indienen van statuswijzigingsverzoeken (RFC) en herstelaanvragen;
- Onze versterkte banden met de gebruikers van het Belgische octrooisysteem (gemachtigden, betaalkantoren, paralegals, ondernemingsfederaties), mede dankzij
 - o de veelvuldige vergaderingen waarop een gestructureerde dialoog tot stand kwam met die gebruikers, over de toepassing en interpretatie van de regelgeving betreffende de door de DIE beheerde administratieve procedures, en
 - o de organisatie van een workshop over de nieuwe functionaliteiten van de online-indieningstool (eOLF).

Op het normatieve vlak waren de belangrijkste wapenfeiten:

- De goedkeuring van de wet van 19 december 2017 in verband met de implementering van het eenheidsoctrooi en het eengemaakt octrooigerecht;
- De goedkeuring op 1 december 2017, door de Ministerraad, van het wetsontwerp ter bescherming van de titel van octrooigemachtigde;
- De definitieve vormgeving, na raadpleging van de Raad voor de Intellectuele Eigendom en na interministeriële coördinatie, van het wetsontwerp tot omzetting van de richtlijn “bedrijfsgeheimen”;
- De goedkeuring van de wet van 8 juni 2017 tot omzetting in Belgisch recht van de richtlijn “collectief beheer”;
- De goedkeuring van de koninklijke uitvoeringsbesluiten van 5 maart en 31 juli 2017 tot vaststelling van de tarieven van de vergoedingsrechten ter compensatie van de uitzonderingen voor reprografie, onderwijs en wetenschappelijk onderzoek;
- De goedkeuring op 17 december 2017 van het koninklijk besluit betreffende de billijke vergoeding. Dit omvangrijke Koninklijk Besluit vervangt alle beslissingen die sinds 1996 werden genomen door de vroegere paritaire Commissie belast met het vaststellen van de tarieven van de billijke vergoeding;
- Een intens overleg met de betrokken milieus van de audiovisuele sector (auteurs, acteurs, producenten, omroeporganisaties, verdelers, consumenten) over complexe juridische, economische en sociale vragen in verband met de directe injectie, de radio-omroep, de contractuele bescherming.

Zoals u ziet, was 2017 een zeer vruchtbaar en gevarieerd jaar, dat gekenmerkt werd door een vaste bereidheid om enerzijds de kwaliteit van de producten, de diensten en de door de DIE beheerde processen te verbeteren, en anderzijds het Belgische reglementaire kader van toepassing op de intellectuele eigendom permanent te ontwikkelen en up-to-date te houden.

Séverine Waterbley

Directeur-generaal

Algemene Directie Economische Reglementering

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

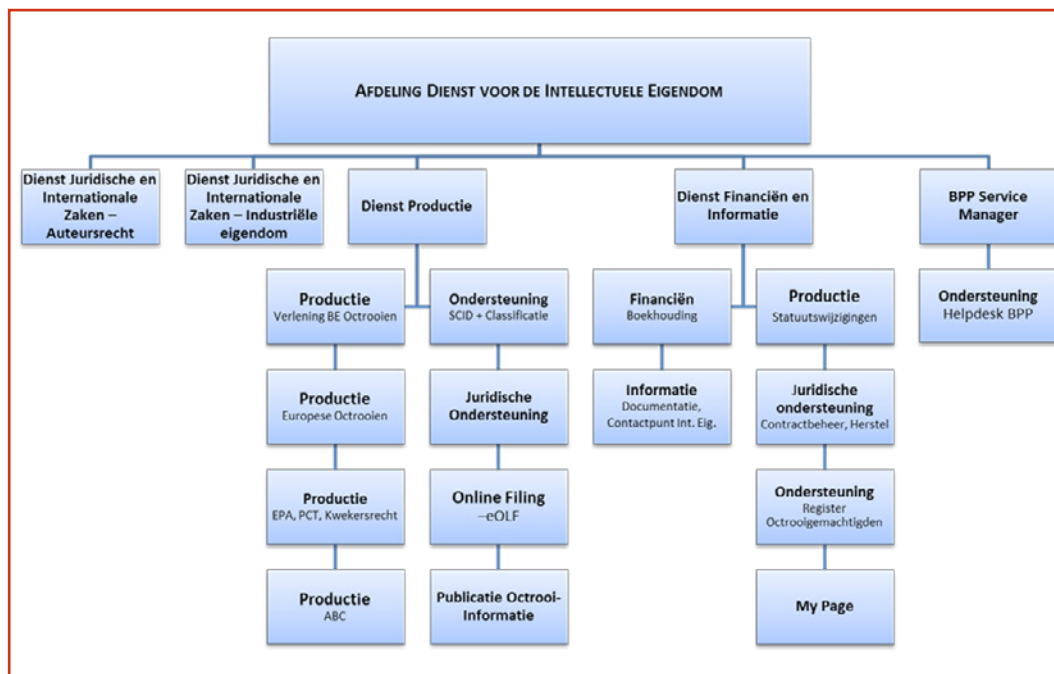
1. De Dienst voor de Intellectuele Eigendom in een oogopslag

De Dienst voor de Intellectuele Eigendom (DIE) maakt deel uit van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie. Hij vormt in het bijzonder de Afdeling Intellectuele Eigendom van de Algemene Directie van de Economische Reglementering.

De DIE oefent hoofdzakelijk twee soorten activiteiten uit:

- de activiteiten in verband met “productie, financiën en informatie”. Deze activiteiten hebben onder meer als doel de registratie en de verwerking van de (aanvragen van) industriële eigendomsrechten en informatie van het publiek;
- de “juridische en internationale” activiteiten. Deze activiteiten betreffen onder meer de opstelling van wetten en uitvoeringsbesluiten en de vertegenwoordiging van België bij de Europese en Internationale Instellingen (de Raad van de EU, de Wereldorganisatie voor de Intellectuele Eigendom, de Europese octrooiorganisatie, het EU-Bureau voor de Intellectuele Eigendom).

Organigram van de DIE op 31 december 2017



Gegevens met betrekking tot het personeel van de DIE.

(situatie op 31.12.2017, voltijdsequivalenten).

Medewerkers per dienst	Aantal (vte)	Verdeling per niveau	Aantal (vte)
Diensten juridische en internationale zaken	6,00	Niveau A, adviseurs en attachés	17,80
Diensten Productie, Financiën en Informatie	31,30	Niveau B, administratieve experten	9,10
Management (adviseur-generaal en adviseurs)	5,00	Niveau C, administratieve assistenten	9,40
Totaal	42,30	Niveau D, administratieve medewerkers	6,00

Bron : FOD Economie, DIE.

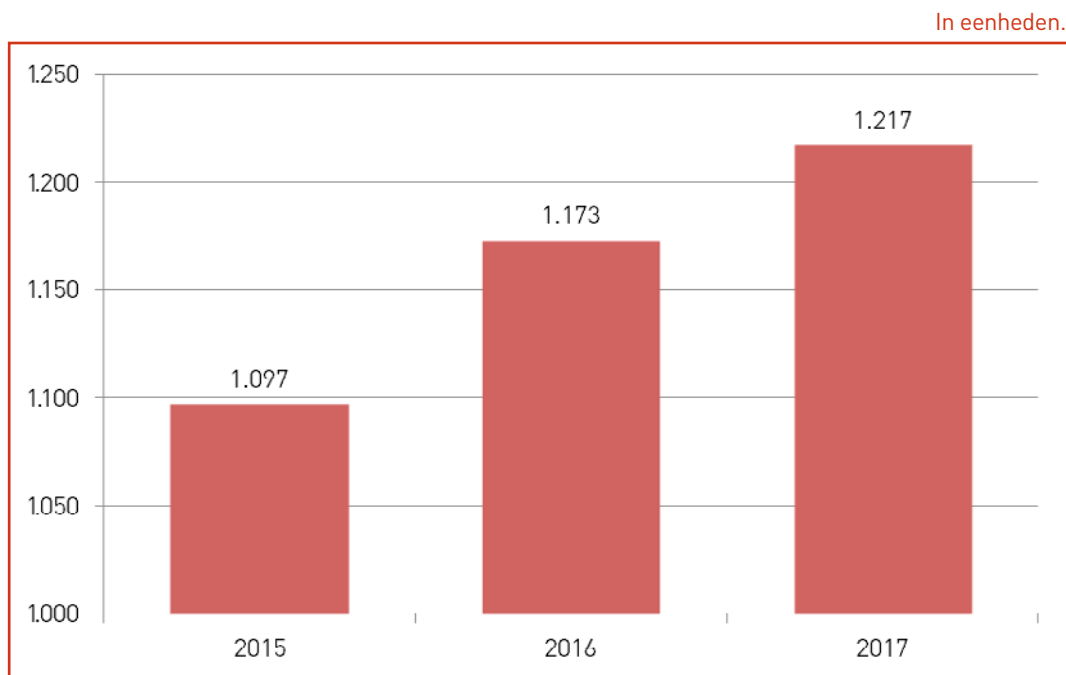
“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

2. De hoogtepunten van 2017

2.1. Uitvindingsoctrooien en aanvullende beschermings-certificaten

2.1.1. Belgisch octrooi

Grafiek 1. Belgische octrooiaanvragen ingediend bij de DIE



Bron: FOD Economie, DIE

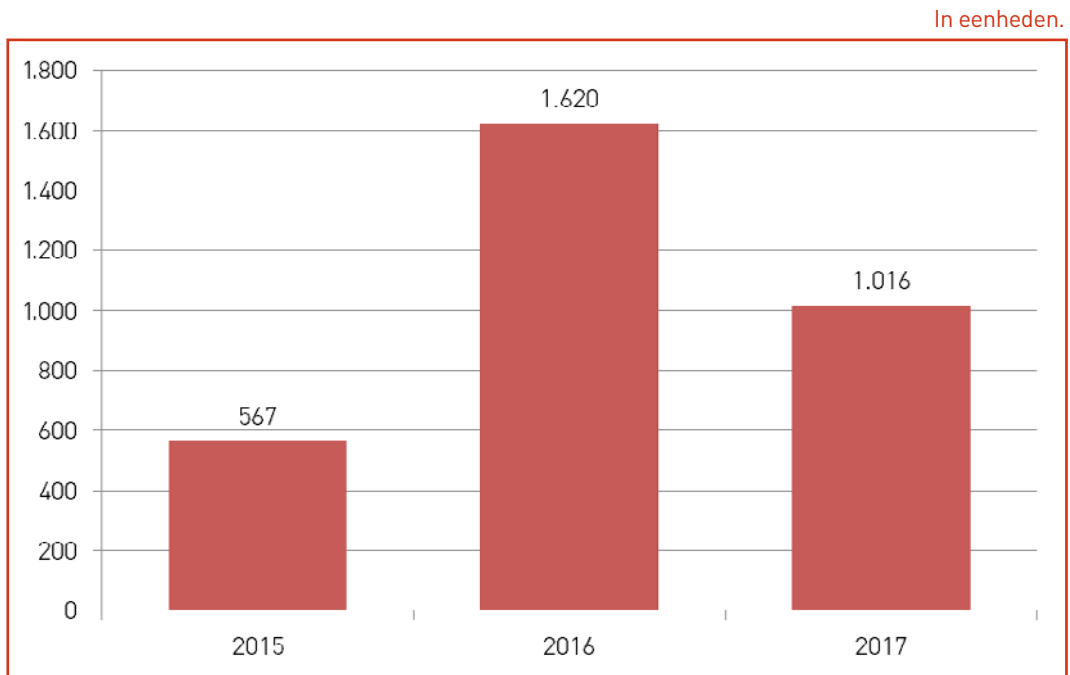
In 2017 steeg het aantal Belgische octrooiaanvragen met 4 % ten opzichte van het aantal Belgische octrooiaanvragen ingediend in 2016. Deze stijgende tendens die begon in 2011, werd dus ook in 2017 verder gezet.

Van de 1.217 Belgische octrooiaanvragen in 2017 ingediend werden er:

- 1.007 ingediend door in België gevestigde aanvragers;
- 936 zonder voorrang ingediend, waarvan 837 door in België gevestigde aanvragers;

- 281 met voorrang ingediend, waarvan 170 door in België gevestigde aanvragers;
- 358 in het Frans ingediend, waarvan 284 door in België gevestigde aanvragers;
- 759 in het Nederlands ingediend, waarvan 718 door in België gevestigde aanvragers;
- 100 in het Duits ingediend, waarvan 5 door in België gevestigde aanvragers;
- 1.041 elektronisch ingediend met behulp van de “electronic online filing module”.

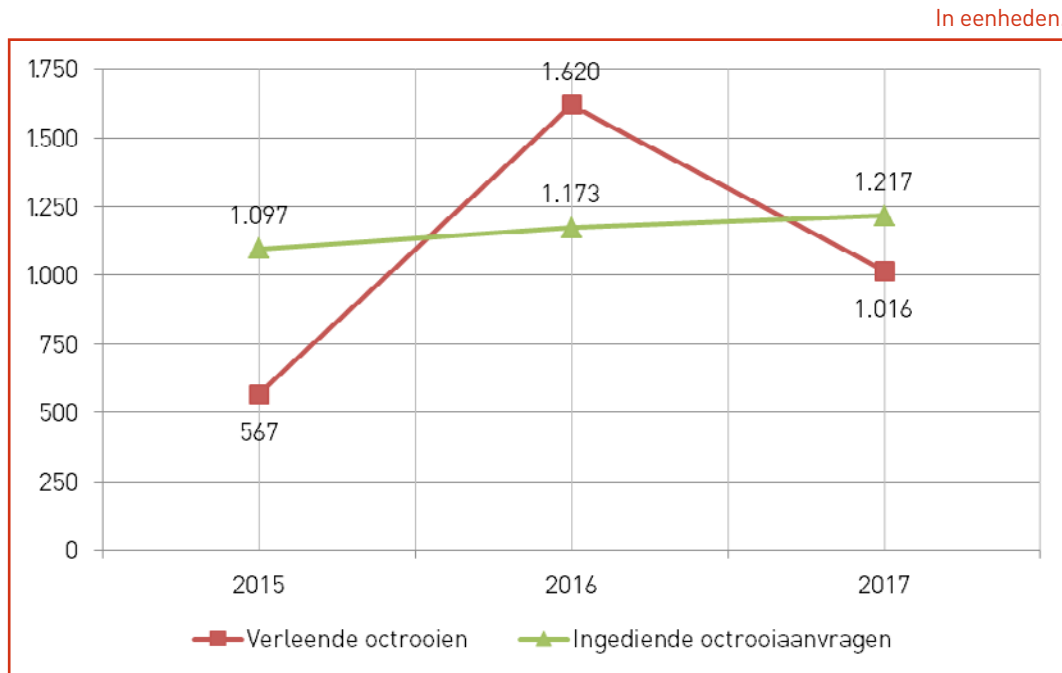
Grafiek 2. Verleende octrooien door de DIE



Bron: FOD Economie, DIE

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Grafiek 3. Belgische octrooien versus octrooiaanvragen



Bron: FOD Economie, DIE.

Belgische octrooien kunnen ten vroegste 18 maanden na hun datum van indiening (of datum van voorrang indien de voorrang van een eerdere octrooiaanvraag is ingeroepen) worden verleend, tenzij de aanvrager om een vervroegde verlening heeft gevraagd.

De zeer grote schommelingen van de laatste 3 jaar tonen een sterke stijging van het aantal verleende Belgische octrooien in 2016, waardoor de achterstand werd ingehaald.

Het aantal verleningen in 2017 ligt dan weer in de lijn van het normale, rekening houdend met het aantal indieningen tijdens de 18 voorgaande maanden.

2.1.2. Bescherming van de titel van octrooigemachtigde

In 2017 werkte de Dienst voor de Intellectuele Eigendom aan een voorontwerp van wet dat de invoering beoogt van een regelgevend kader voor de bescherming van de titel van octrooigemachtigde. Zulk kader heeft betrekking op verscheidene aspecten van de uitoefening van het beroep van octrooigemachtigde in België en biedt een aantal voordelen zowel op intern als op het vlak van de export.

Zo biedt het kader betere garanties voor een kwalitatieve dienstverlening door de octrooigemachtigden naar gebruikers van het Belgisch octrooisysteem toe. Bovendien beoogt het een sterkere bescherming van de communicatie tussen een octrooigemachtigde en zijn cliënt. Ten slotte wordt een completere omkadering voorzien voor octrooigemachtigden die in een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte zijn gevestigd en die in België onder de vrije dienstverrichting het beroep tijdelijk uitoefenen.

Om de kwaliteit van de beroepsuitoefening van de octrooigemachtigden te garanderen voorziet het voorontwerp van wet concreet in de oprichting van een Belgisch Instituut voor Octrooigemachtigden. Het zal instaan voor de permanente vorming van zijn leden en voor de handhaving van de deontologische regels. Dankzij het Instituut zal de beroepsgroep van de octrooigemachtigden zich tevens op een meer gestructureerde manier kunnen vertegenwoordigen naar de overheid dan wel andere publieke of private organisaties toe.

Het voorontwerp van wet werd op de Ministerraad van 1 december 2017 goedgekeurd en zou in de loop van 2018 door het Parlement moeten worden aangenomen.

2.1.3. Wijziging van de regelgeving over de werking van de Commissie tot erkenning van de gemachtigden inzake uitvindingsoctrooien

De Commissie waakt over de inschrijving in het register van erkende gemachtigden van personen die gerechtigd zijn derden te vertegenwoordigen inzake octrooien voor de Dienst voor de Intellectuele Eigendom.

Met ingang op 1 januari 2018 werd het [koninklijk besluit van 24 oktober 1988](#) betreffende de samenstelling en werking van de Commissie tot erkenning van de gemachtigden inzake uitvindingsoctrooien en de inschrijving en doorhaling in het register van de erkende gemachtigden inzake uitvindingsoctrooien gewijzigd.

Twee soorten wijzigingen werden aangebracht. Ten eerste werd op een aantal vlakken de werking van de Commissie verbeterd, wat voordelen oplevert zowel voor de kandidaten die een inschrijving in het register van erkende gemachtigden verzoeken als voor de Commissie zelf. Bijvoorbeeld moet de kandidaat zijn keuze met betrekking tot welke sector (mechanica of scheikunde) hij het examen wenst af te leggen al op te geven op het moment van zijn verzoek tot inschrijving in het register van erkende gemachtigden.

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Ten tweede werd het koninklijk besluit op een aantal punten gewijzigd om [Richtlijn 2013/55/EU](#)¹ in België verticaal om te zetten voor het beroep van octrooigemachtigde. Deze Richtlijn wijzigt namelijk Richtlijn 2005/36/EG die in een algemeen EU-stelsel voorziet voor wat betreft de erkenning van beroepskwalificaties behaald in een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte om toegang te krijgen tot een aantal gereglementeerde beroepen.

2.2. Europees octrooi en internationale octrooiaanvragen (PCT)

2.2.1. Europese octrooiaanvragen ingediend bij de DIE

Tabel 1. Aantal Europese octrooiaanvragen ingediend bij de DIE

Jaar	Aantal
2013	19
2014	11
2015	11
2016	3
2017	5

Bron: FOD Economie, DIE.

Europese octrooiaanvragen kunnen rechtstreeks worden ingediend bij het Europees octroobureau (EPO) of bij de Belgische Dienst voor de Intellectuele Eigendom, die ze dan vervolgens doorstuurt naar het EPO. Aanvragers die de Belgische nationaliteit of hun zetel in België hebben, moeten hun Europese octrooiaanvragen voor uitvindingen die van belang kunnen zijn voor de nationale veiligheid of Defensie, indienen bij de Belgische Dienst voor de Intellectuele Eigendom.

In de periode 2013-2017 is het aantal Europese octrooiaanvragen dat bij de Belgische Dienst voor de Intellectuele Eigendom werd ingediend, gedaald met 75 %.

1 Richtlijn 2013/55/EU van het Europees Parlement en de Raad van 20 november 2013 tot wijziging van Richtlijn 2005/36/EG betreffende de erkenning van beroepskwalificaties en Verordening (EU) nr. 1024/2012 betreffende de administratieve samenwerking via het Informatiesysteem interne markt („de IMI-verordening”).

2.2.2. Internationale (PCT) octrooiaanvragen ingediend bij de DIE als ontvangende dienst

Tabel 2. Aantal internationale octrooiaanvragen ingediend bij de DIE

Jaar	Aantal
2013	68
2014	71
2015	71
2016	55
2017	50

Bron: FOD Economie, DIE.

Internationale (PCT) octrooiaanvragen kunnen worden ingediend rechtstreeks bij het Internationaal Bureau van de Wereldorganisatie voor de Intellectuele Eigendom (WIPO), bij het Europees octrooibureau (EPO) of bij de Belgische Dienst voor de Intellectuele Eigendom, die ze dan vervolgens doorstuurt naar het Internationaal Bureau van WIPO. Aanvragers die de Belgische nationaliteit of hun zetel in België hebben, moeten hun internationale (PCT) octrooiaanvragen voor uitvindingen die van belang kunnen zijn voor de nationale veiligheid of Defensie, indienen bij de Belgische Dienst voor de Intellectuele Eigendom.

In de periode 2013-2017 is het aantal internationale (PCT) octrooiaanvragen dat bij de Belgische Dienst voor de Intellectuele Eigendom werd ingediend, gedaald met 26 %.

2.2.3. Afschaffing van de rol van de DIE als ontvangende dienst

Tot dusver was het mogelijk bij de Dienst voor de Intellectuele Eigendom om Belgische en Europese octrooiaanvragen, alsook internationale aanvragen in te dienen. Europese octrooiaanvragen kunnen daarnaast ook worden ingediend bij het Europees Octrooibureau, terwijl internationale aanvragen zowel bij het Europees Octrooibureau als bij het Internationaal Bureau van WIPO kunnen worden ingediend.

De wetgever heeft echter een wijziging ingevoerd met betrekking tot de mogelijkheid tot indiening van Europese octrooiaanvragen en internationale aanvragen in België. Op 1 april 2018 gaat deze wijziging van kracht. Concreet zullen in principe vanaf dat moment

- alle Europese octrooiaanvragen moeten worden ingediend bij het Europees Octrooibureau;

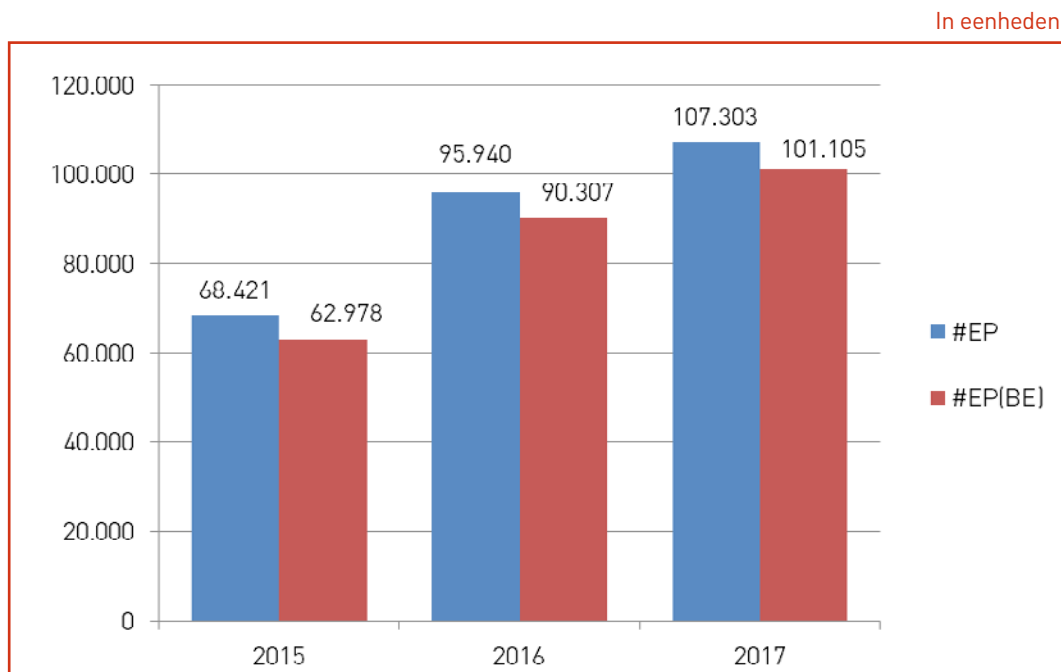
“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

- internationale aanvragen zullen enkel ingediend kunnen worden bij het Europees Octrooibureau en bij het Internationaal Bureau van de WIPO;
- de al bestaande uitzondering voor aanvragen die betrekking kunnen hebben op militaire toepassingen blijft echter. Zulke aanvragen door Belgen of ingezetenen van België gedaan, zullen nog steeds bij de Dienst voor de Intellectuele Eigendom moeten worden ingediend.

De wijziging kadert in de evolutie van het laatste decennium waarbij het Europees Octrooibureau en het Internationaal Bureau van de WIPO mogelijkheden hebben ontwikkeld om octrooiaanvragen op elektronische wijze in te dienen. Als gevolg hiervan is het aantal Europese octrooiaanvragen en internationale aanvragen dat nog wordt ingediend bij de Dienst voor de Intellectuele Eigendom sterk gedaald. Zo zijn op een periode van tien jaar het aantal jaarlijks bij de Dienst voor de Intellectuele Eigendom ingediende Europese octrooiaanvragen afgenomen van dertig naar vijf. Daarnaast dient al meer dan 80 % van de Belgische aanvragers zijn internationale aanvraag in bij het Europees Octrooibureau.

2.2.4. Europese octrooien met aanduiding van België

Grafiek 4. Europese octrooien met of zonder aanduiding van België

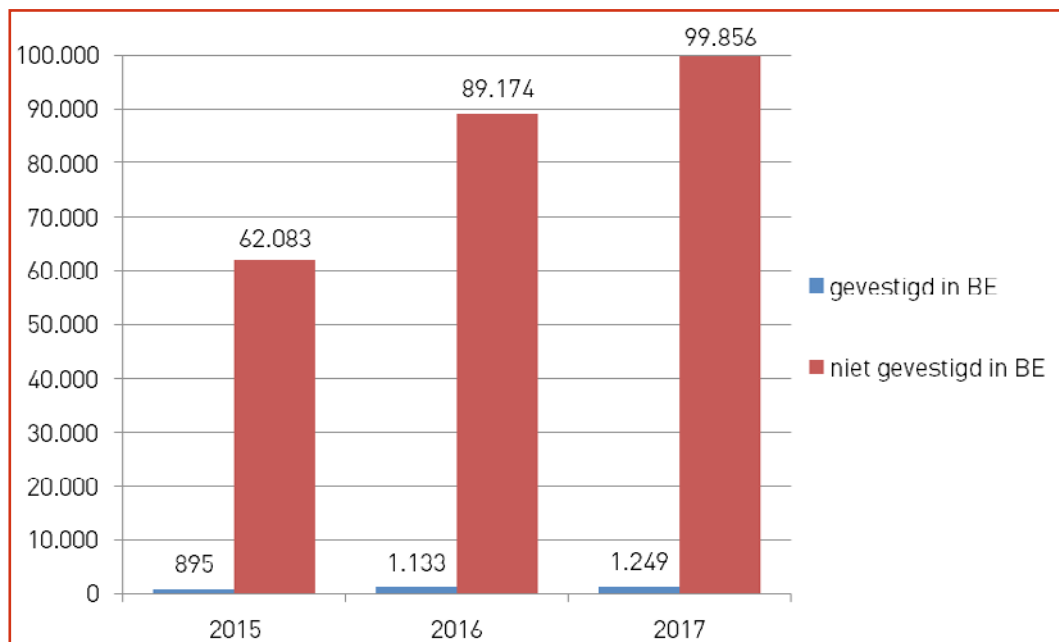


Nota: EP = Europese octrooien. EP(BE) = Europese octrooien met aanduiding van België.
Bron: FOD Economie, DIE.

België is aangeduid in meer dan 90 % van de Europese octrooien (EP) verleend in 2015, 2016 of 2017.

Grafiek 5. Herkomst van de houders van Europese octrooien met aanduiding van België

In eenheden.



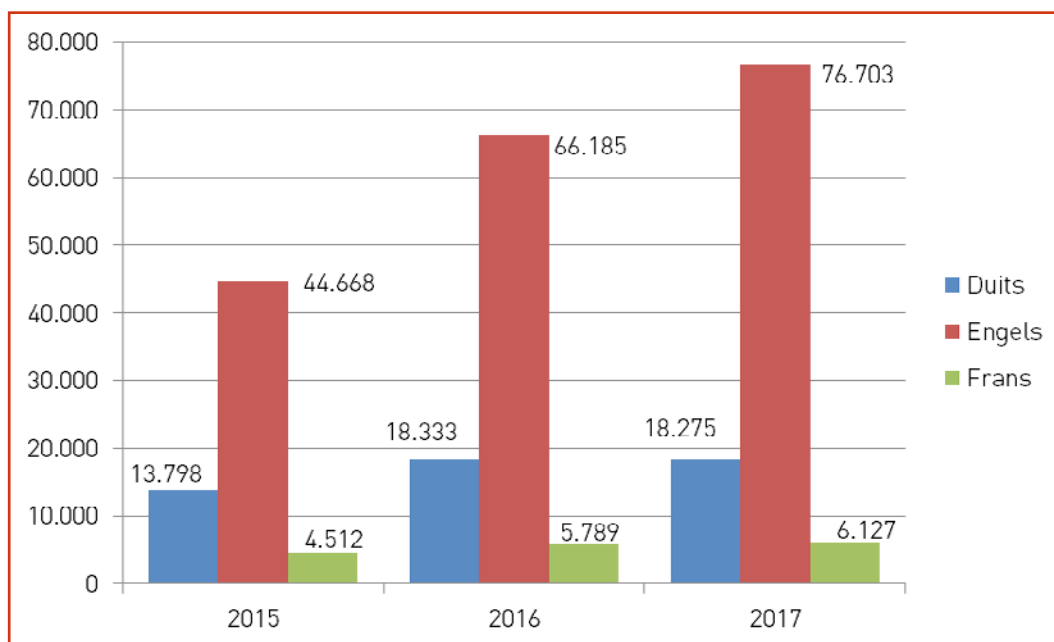
Bron: FOD Economie, DIE.

In meer dan 98 % van de Europese octrooien met aanduiding van België verleend in 2015, 2016 of 2017, is de houder niet gevestigd in België.

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Grafiek 6. Publicatietaal Europese octrooien met aanduiding van België

In eenheden.



Bron: FOD Economie, DIE.

In 2015, 2016 en 2017 werd meer dan 70 % van de verleende Europese octrooien met aanduiding van België gepubliceerd in het Engels, meer dan 18 % in het Duits en meer dan 6 % in het Frans.

2.2.5. Implementatie van het Protocol van Londen sinds 1 januari 2017

Om geldig te zijn in België, moest een Europees octrooi verleend in het Engels tot voor 2017 vertaald worden naar het Nederlands, het Frans of het Duits. Voor Europese octrooien verleend in het Duits of het Frans was dit niet vereist, omdat beide talen nationale talen zijn van België.

Sinds 1 januari 2017 echter heeft België het Protocol van Londen geïmplementeerd. Dit Protocol werd door een aantal lidstaten van de Europese Octrooiorganisatie opgesteld en in oktober 2000 ondertekend om de validatie van Europese octrooien in de lidstaten te vergemakkelijken.

Door de implementatie van het Protocol van Londen, vereist België sinds 1 januari 2017 geen vertaling meer van Europese octrooien die vanaf die datum verleend, gewijzigd of beperkt worden in het Engels. Net zoals Europese octrooien die wer-

den verleend, gewijzigd of beperkt in het Frans of het Duits, hebben deze octrooien nu automatisch uitwerking in België.

Dankzij de implementatie van het Protocol van Londen in België, zijn de administratieve verplichtingen van de gebruikers vereenvoudigd en zijn hun kosten gedaald. De implementatie kadert ten slotte in de hervorming van het Europees octrooisysteem met de komst van het eenheidsoctrooi. Dit type octrooi heeft immers eveneens een vereenvoudigd talenregime, met het Engels, het Frans en het Duits als werkingstalen.

2.2.6. Uitvoering van de hervorming van het Europese octrooisysteem (UPP/UPC)

De hervorming van het Europese octrooisysteem (Europees octrooi met eenheidswerking en centralisatie van het geschillendossier bij het Eengemaakt Octrooigerecht) blijft een prioritair project, gezien de noodzaak om de huidige versnippering van de Europese innovatiemarkt aan te pakken en de economische spelers, in het bijzonder de kleine en middelgrote ondernemingen, een geharmoniseerd en vereenvoudigd Europees kader te bieden, dat toegankelijk is en de nodige rechtszekerheid biedt voor een optimale werking.

De verordeningen van de Europese Unie in verband met het Europees octrooi met eenheidswerking zijn op 20 januari 2013 in werking getreden. Ze kunnen echter pas worden toegepast als de [Overeenkomst betreffende een Eengemaakt Octrooigerecht](#) in werking treedt. Op 31 december 2017 hadden al veertien deelnemende landen, waaronder België, de UPC-overeenkomst geratificeerd en zaten de goedkeuringsprocedures in andere landen in de lift, meer bepaald in het Verenigd Koninkrijk. In Duitsland wordt het ratificatieproces tijdelijk opgeschort, in afwachting van een beslissing van het Grondwettelijk Hof in verband met een nog lopende beroepsprocedure. De werkzaamheden van het Voorbereidend Comité zijn opgeschort in afwachting van de afloop van deze procedure.

In België kwam de [wet van 19 december 2017](#) houdende wijziging van diverse bepalingen over de uitvindingsoctrooien in verband met de implementering van het eenheidsoctrooi en het eengemaakt octrooigerecht het bestaande wetgevende arsenaal vervolledigen. Die wet heeft als hoofddoel het toepassingsgebied van de bepalingen inzake de aan het octrooi verbonden rechten, alsook de beperkingen en uitzonderingen, in lijn te brengen met de bepalingen van de UPC-Overeenkomst die over datzelfde onderwerp handelen. Die wijzigingen zullen van toepassing worden op de dag waarop de UPC-Overeenkomst ten opzichte van België in werking treedt. De wet voert bovendien een "vangnetbepaling" in, die de houder van een Europees octrooi, waarvoor een verzoek om eenheidswerking werd verworpen, de mogelijkheid biedt zijn octrooi in België te valideren als klassiek Europees octrooi

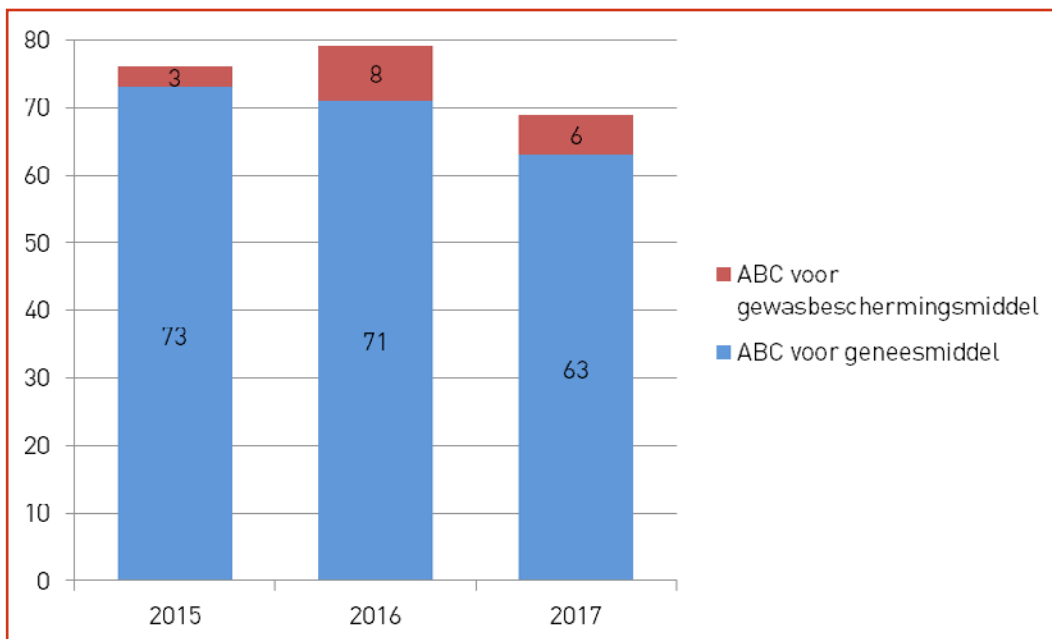
“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

en daartoe een heropening kan verkrijgen van de termijn voor het betalen van de jaartaksen die op nationaal niveau vervallen zijn.

2.3. Aanvullende beschermingscertificaten

Grafiek 7. Aanvragen van een Belgisch aanvullend beschermingscertificaat (ABC)

In eenheden.



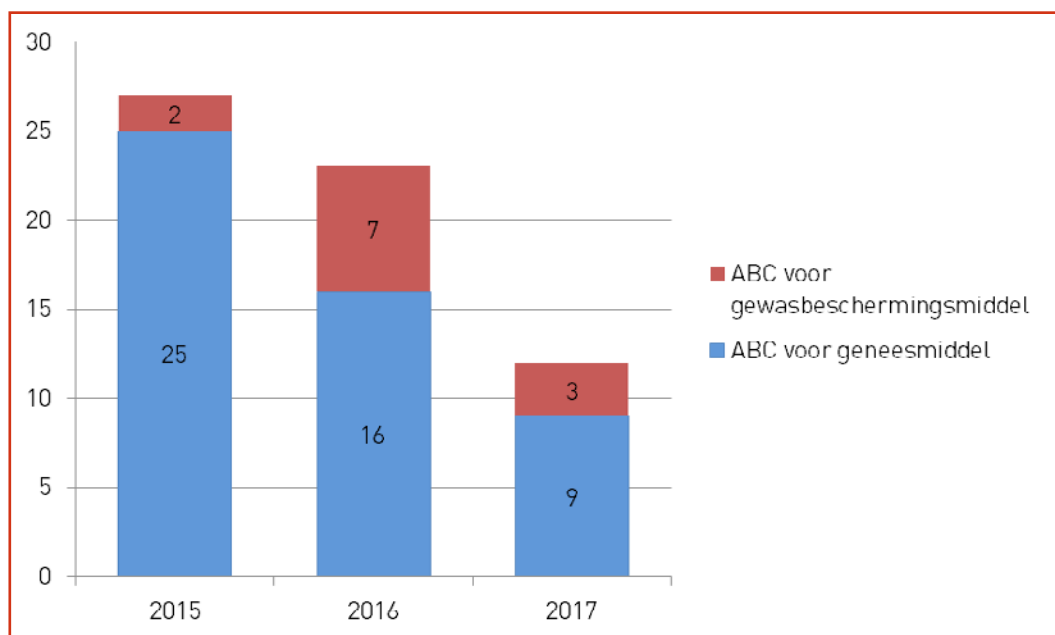
Bron: FOD Economie, DIE.

Het aantal aanvragen van een Belgisch aanvullend beschermingscertificaat voor een geneesmiddel daalde in 2017 met 11 % ten opzichte van 2016.

Voor het aantal aanvragen van een Belgisch aanvullend beschermingscertificaat voor een gewasbeschermingsmiddel ingediend in 2017 werd er een daling van 25 % ten opzichte van 2016 vastgesteld.

Grafiek 8. Verleende Belgische aanvullende beschermingscertificaten (ABC)

In eenheden.



Bron: FOD Economie, DIE.

In de periode 2015 - 2017 deed zich een sterke daling voor van het aantal verleende aanvullende beschermingscertificaten voor een geneesmiddel: ongeveer 40 % per jaar.

De verlening van aanvullende beschermingscertificaten voor een gewasbeschermingsmiddel volgde dezelfde tendens in dezelfde periode.

De daling van het aantal verleende certificaten in 2017 is te wijten aan het feit dat in die periode verscheidene prejudiciële vragen werden gesteld aan het Hof van Justitie van de Europese Unie. Aangezien die vragen een invloed konden hebben op de beslissing om bepaalde certificaten te verlenen, werd de behandeling ervan uitgesteld in afwachting van een arrest van het Hof.

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

2.3.1. Verlenging van aanvullende beschermingscertificaten (ABC) voor een geneesmiddel voor pediatrisch gebruik

Tabel 3. Aantal aanvragen van pediatrische verlening ABC

Jaar	Aantal
2015	8
2016	8
2017	9

Bron: FOD Economie, DIE.

Ten opzichte van de twee vorige jaren zien we dat er zich in 2017 een lichte stijging voordoet voor de aanvragen tot verlenging van een aanvullend beschermingscertificaat voor een geneesmiddel voor pediatrisch gebruik.

Tabel 4. Aantal verleende pediatrische verlengingen ABC

Jaar	Aantal
2015	2
2016	3
2017	8

Bron: FOD Economie, DIE.

De verlening van verlengingen van een aanvullend beschermingscertificaat voor een geneesmiddel voor pediatrisch gebruik is in 2017 gestegen ten opzichte van 2016.

2.4. Kwekersrechten

Tabel 5. Aantal aanvragen Belgisch kwekerscertificaat

Jaar	Aantal
2014	3
2015	1
2016	4
2017	3

Bron: FOD Economie, DIE.

Tabel 6. Aantal verleende Belgische kwekerscertificaten

Jaar	Aantal
2014	3
2015	0
2016	1
2017	1

Bron: FOD Economie, DIE.

De aanvragen voor een Belgisch kwekerscertificaat worden onderworpen aan een wetenschappelijk onderzoek dat naargelang de plantenvariëteit één of meerdere jaren in beslag kan nemen. Bijgevolg is het gemiddeld aantal aanvragen van een kwekerscertificaat in een bepaalde periode niet steeds synchroon met het gemiddeld aantal verleningen van een kwekerscertificaat in diezelfde periode.

2.5. Elektronische online-indiening (eOLF)

2.5.1. Het gebruik van de eOLF “plug-ins” in 2017

Ter gelegenheid van de lancering van de Belgische versie van het Benelux Patent Platform (BPP) in 2014 stelde de DIE ook een client-server informaticatoepassing “eOLF” ter beschikking van de octrooiaanvragers en de octrooigemachtigden voor de elektronische online-indiening van documenten voor verschillende octrooi-procedures bij de DIE.

In 2017 waren de volgende eOLF “plug-ins” in gebruik:

- BEEPVL voor Europese octrooien met aanduiding van België (tot 01.04.2017): indiening van vertalingen en aanstellingen van gemachtigden
- BEEPNP voor Europese octrooien met aanduiding van België (onder het Protocol van Londen, vanaf 01.01.2017): indiening van aanstellingen van gemachtigden
- BEPAT1 voor de indiening van Belgische octrooiaanvragen
- BEPOST voor de (aanvragen van) Belgische octrooien na de oorspronkelijke indiening: indiening van aanvullende documenten
- BECHANGE voor de indiening van verzoeken om registratie van een mutatie van de patrimoniale gegevens van een octrooi of een aanvullend beschermingscertificaat.

De volgende tabel geeft de aantallen van documenten weer die in 2017 met de verschillende eOLF plug-ins werden ingediend:

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Tabel 7. Aantal documenten ingediend met eOLF plug-ins

	2017
BEEPVL	3.991
BEEPNP	8.519
BEPAT1	1.041
BEPOST	1.318
BECHANGE	646
Totaal van de 'plugin's	14.869

Bron: FOD Economie, DIE.

In 2017 werd 86 % van de Belgische octrooiaanvragen elektronisch ingediend met behulp van de eOLF plug-in BEPAT1. In het eerste trimester van 2017 werden de laatste vertalingen van Europese octrooien met aanduiding van België die door het Europees Octrooibureau in het Engels werden verleend vóór 01.01.2017, elektronisch ingediend met behulp van de plug-in BEEPVL. In 2017 werd de plug-in BEEPNP in gebruik genomen voor de elektronische indiening van aanstellingen van gemachtigden voor Europese octrooien met aanduiding van België. In 2017 werd ook de plug-in BECHANGE in gebruik genomen voor de elektronische indiening van verzoeken om registratie van een mutatie van de patrimoniale gegevens van een octrooi of een aanvullend beschermingscertificaat.

2.6. Activiteiten van de sectie Register

2.6.1. Aanvragen om herstel

Wanneer een bepaalde termijn niet werd nageleefd in de procedure voor de dienst, kan de octrooihouder herstel verkrijgen van zijn rechten via een herstelprocedure. Volgende tabellen tonen statistieken van de herstelaanvragen en beslissingen daarover voor de periode tussen 1 januari 2015 en 31 december 2017.

Tabel 8. Herstelaanvragen

In eenheden, tenzij anders vermeld.

	2015		2016		2017	
		in %		in %		in %
Aanvragen	41	100	50	100	22	100
Jaartaksen	27	66	41	82	12	55
Validatie Europese octrooien	10	24	7	14	8	36
Prioriteit	4	10	0	0	0	0
Andere	0	0	2	4	2	9

Bron: FOD Economie, DIE.

Tabel 9. Herstellingen

In eenheden, tenzij anders vermeld.

	2015		2016		2017	
		in %		in %		in %
Definitieve beslissingen	17	100	53	100	37	100
Restauratie	13	77	45	85	33	89
Weigering	4	23	8	15	4	11

Bron: FOD Economie, DIE.

Wat het resultaat van de aanvragen betreft, blijkt uit tabel 9 dat een groot aantal verzoeken positief wordt beantwoord (33 positieve beslissingen in 2017 tegen slechts 4 weigeringen).

2.6.2. Aanvragen van inschrijving in het register

Volgende tabel rangschikt het aantal inschrijvingsaanvragen per categorie, verdeeld over de laatste drie jaar. De drie meest voorkomende soorten aanvragen betreffen wijzigingen van eigendom, van adres en van vertegenwoordiging, zoals in onderstaande tabel duidelijk wordt.

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Tabel 10. Aantal aanvragen inschrijving in het register

In eenheden, tenzij anders vermeld.

	2015		2016		2017	
		in %		in %		in %
Wijziging van houder	1.004	68	874	67	1.007	60
Adresverandering	315	21	286	22	378	23
Wijziging van andataris	119	8	110	8	259	15
Licentie	23	2	27	2	23	1,3
Inpandgeving	11	1	16	1	11	0,7
Totaal	1.472	100	1.313	100	1.678	100

Bron: FOD Economie, DIE.

2.7. Financiën van de DIE

2.7.1. Octrooien – Aanvullende beschermingscertificaten (ABC)

De volgende drie tabellen geven de ontvangsten weer van de DIE voor de begrotingsjaren 2015 tot 2017.

Ontvangen jaartaksen (Belgische octrooien, Europese octrooien, ABC)

Tabel 11. Ontvangen jaartaksen (Belgische octrooien, Europese octrooien, ABC)

	2015 in euro	2016 in euro	2017 in euro	2016/2015 in %	2017/2016 in %
Jaartaks BE	603.965,00	614.830,00	680.585,00	↗ 1,7	↗ 9,66
Jaartaks EP	8.933.547,50	9.434.982,50	9.928.737,50	↗ 5,31	↗ 4,97
Verzenden jaartaksen OEB	8.607.977,00	9.112.647,50	9.584.937,50	↗ 5,54	↗ 4,93
Totaal jaartaksen	18.145.489,50	19.162.460,00	20.194.260,00	↗ 5,31	↗ 5,11

Bron: FOD Economie, DIE.

Ontvangen proceduretaxen (Belgische octrooien)

Daarbij valt op, dat de ontvangsten voor proceduretaxen gevoelig gedaald zijn tussen 2015 en 2017, in tegenstelling tot de jaartaxen. Die daling is te wijten aan de taxenhervorming sinds 01.01.2016, waarbij sommige proceduretaxen werden afgeschaft (zoals de registratietaks voor statuswijzigingen of de taks voor voorrang die op het moment van indiening van de octrooiaanvraag wordt opgeëist).

Tabel 12. Ontvangen proceduretaxen (Belgische octrooien)

	2015 in euro	2016 in euro	2017 in euro	2016/2015 In %	2017/2016 In %
Indieningstaks	84.425,00	77.975,00	71.075,00	⌋ 7,64	⌋ 8,85
Voorrangstaks	4.368,00	974,00	412,00	⌋ 77,70	⌋ 57,70
Onderzoekstaks	335.088,00	333.378,00	304.800,00	⌋ 0,51	⌋ 8,57
Bijzondere taks (regularisatie + rechtzettingen)	27.348,00	7.386,00	4.296,00	⌋ 73,00	⌋ 41,84
Totaal proceduretaxen	451.229,00	419.713,00	380.583,00	⌋ 6,98	⌋ 9,32

Bron: FOD Economie, DIE.

Ontvangen PCT-taxen (internationale octrooiaanvragen)

Opvallend is dat de inkomsten van PCT-taxen gestaag afnemen. Verklaring daarvoor is de aanzienlijke daling van het aantal internationale octrooiaanvragen.

Tabel 13. Ontvangen PCT-taxen (internationale octrooiaanvragen)

	2015 in euro	2016 in euro	2017 in euro	2016/2015 in %	2017/2016 in %
Taks PCT BE	8.564,00	6.600,00	5.640,00	⌋ 22,93	⌋ 14,55
Taks PCT WIPO	89.478,00	77.975,00	62.124,00	⌋ 12,85	⌋ 20,33
Taks PCT OEB	116.250,00	103.125,00	86.250,00	⌋ 11,29	⌋ 16,36
Totaal inkomsten PCT	214.292,00	187.700,00	154.014,00	⌋ 12,41	⌋ 17,95

Bron: FOD Economie, DIE.

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Tabel 14. Totale ontvangsten van de DIE

	2015 in euro	2016 in euro	2017 in euro	2016/2015 in %	2017/2016 in %
Totaal inkomsten	18.811.010,50	19.769.873,00	20.728.857,00	↗ 4,85	↗ 4,63

Bron: FOD Economie, DIE.

Tussen 2015 en 2017 kan een toename van de ontvangsten worden vastgesteld. Die verhoging valt voor een deel te verklaren door het hervormde taksensysteem dat op 01.01.2016 in voege trad en dat tot een verhoging van het bedrag van sommige taken leidde (zoals de jaartaksen, die gemiddeld met 10 % stegen).

2.7.2. Kwekersrechten

Volgende tabel toont de inkomsten uit kweekproducten tijdens de begrotingsjaren 2015 tot 2017. Hieruit blijkt dat er tussen 2015 en 2017 een vermindering van ontvangsten was. Die is gedeeltelijk toe te schrijven aan de aantrekkelijkheid van communautaire octrooibeschermtng, in vergelijking met nationale bescherming.

Tabel 15. Inkomsten kwekersrechten

	2015 in euro	2016 in euro	2017 in euro	2016/2015 in %	2017/2016 in %
Jaar-, indienings- en voorrangstaksen	16.225,00	14.410,00	11.495,00	↘ 11,19	↘ 20,23
Onderzoeksrapport DHS	250,00	1.380,00	0,00	↗ 81,88	0,00
Totaal inkomsten	16.475,00	15.790,00	11.495,00	↘ 4,16	↘ 27,20

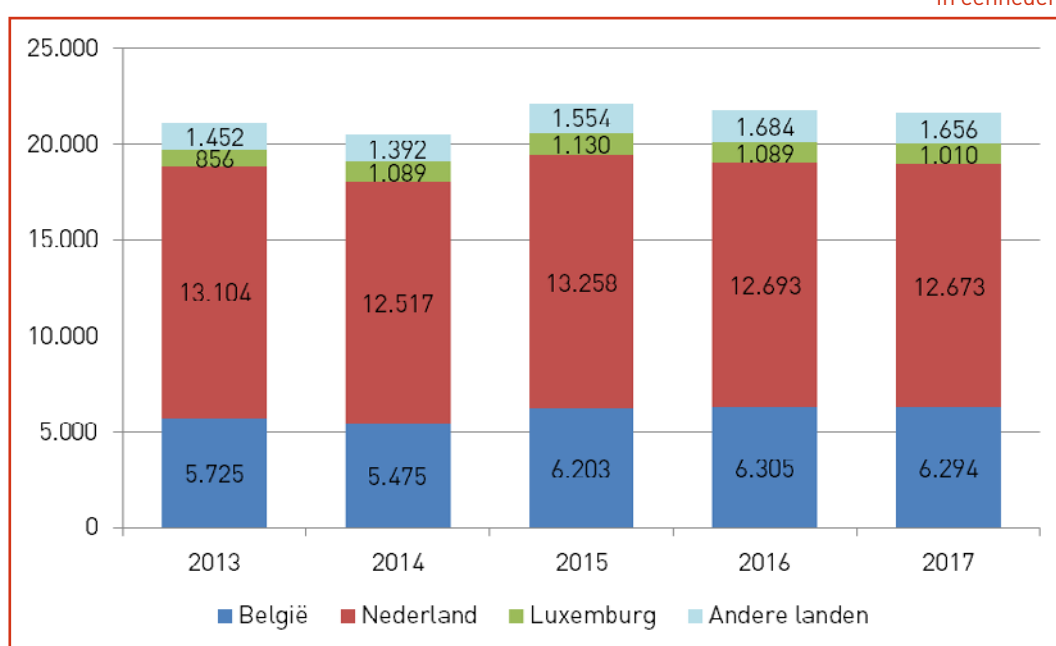
Bron: FOD Economie, DIE.

2.8. Rechten voor merken, tekeningen en modellen

2.8.1. Oorsprong van de Benelux-aanvragen

Grafiek 9. Oorsprong van de Benelux-aanvragen

In eenheden.



Bron: Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom.

Andere gegevens over Benelux-merken en Benelux-modellen zijn terug te vinden in het jaarverslag van het Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom (BBIE) <https://www.boip.int/nl/ondernemers/over-boip/jaarverslagen>

2.8.2. Werkzaamheden Benelux: omzetting van de “merkenrichtlijn”

Als onderdeel van een grondige herziening van het merkensysteem in Europa, werd op 16 december 2015 de [Richtlijn 2015/2436](#) betreffende de aanpassing van het merkenrecht der lidstaten aangenomen. Deze merkenrichtlijn moet binnen een termijn van 3 jaar door de lidstaten zijn omgezet. Voor de Benelux-landen gebeurt deze omzetting via een protocol tot wijziging van het Benelux-Verdrag inzake de Intellectuele Eigendom (merken, tekeningen of modellen).

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

In 2017 werden de werkzaamheden over de omzetting, welke in 2016 werden opgestart, verdergezet in een werkgroep onder leiding van het Benelux Secretariaat-Generaal. Hier werd het wijzigingsprotocol opgesteld. Dit protocol werd vervolgens ondertekend door de drie lidstaten op 11 december 2017. Het protocol moet nu nog geratificeerd worden door de drie lidstaten alvorens de wijzigingen van kracht zullen worden. Dit moet gebeuren vóór de omzettingsdeadline van 14 januari 2019. Inhoudelijk worden alle verplichte wijzigingen uit de merkenrichtlijn overgenomen. Daarnaast wordt ook één facultatieve bepaling overgenomen, met name deze over de collectieve en de garantiemerken. Er werd ook van de gelegenheid gebruik gemaakt om een aantal formele verbeteringen aan het Benelux-Verdrag aan te brengen, zoals een betere structuur van de absolute en de relatieve nietigheidsgronden.

2.9. Auteursrecht en naburige rechten

2017 was - op nationaal vlak - een zeer bewogen jaar voor het auteursrecht, meer bepaald in de volgende domeinen:

31

2.9.1. Reprografie, onderwijs en wetenschappelijk onderzoek

Ten eerste werden de wettelijke bepalingen over de uitzondering voor reprografie en de uitzonderingen voor onderwijs en wetenschappelijk onderzoek aangepast als gevolg van het arrest HP-Reprobel van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 12 november 2015. De nieuwe [wet van 22 december 2016](#) voerde een reeks wijzigingen en verduidelijkingen in van het wetgevende kader, meer bepaald de afschaffing van de forfaitaire vergoeding voor reprografie (vergoeding voor de reproductieapparaten), en de invoering van een eigen recht op vergoeding voor de uitgevers van uitgaven op papier. Op 5 maart 2017 werden twee koninklijke besluiten aangenomen waarin de nieuwe tarieven worden vastgesteld van de vergoeding voor reprografie verschuldigd aan auteurs en van de vergoeding van de uitgevers voor reproducties op papier van hun uitgaven op papier. Daarin worden ook de inrichtingsmodaliteiten bepaald.

Ook werd door de FOD Economie een studie opgestart over het nadeel ondervonden door de houders van rechten door de uitzondering voor reprografie en de uitzondering voor privékopie. De resultaten van die studie worden tegen 2018 verwacht.

Daarnaast heeft de nieuwe wetgeving van 22 december 2016 alle uitzonderingen i.v.m. onderwijs en wetenschappelijk onderzoek samengebracht in één artikel in het WER, telkens voor de auteursrechten, de databanken en de naburige rechten. Vervolgens werd op 31 juli 2017 een uitvoeringsbesluit uitgewerkt dat voor de ver-

goeding in een enkel bedrag voorziet per leerling/student/onderzoeker voor alle exploitatiehandelingen (reproductie, mededeling, analoog, digitaal) ter illustratie bij onderwijs of voor wetenschappelijk onderzoek en dit per onderwijstype of niveau.

De koninklijke besluiten van [19 september 2017](#) en [28 september 2017](#) hebben tot eind 2018 de beheersvennootschap Reprobel aangeduid voor de inning en de verdeling van de vergoedingen voor de auteurs en de uitgevers voor de reproducties op papier en voor de inning en de verdeling van de vergoeding voor gebruik van werken, databanken en prestaties ter illustratie bij onderwijs of voor wetenschappelijk onderzoek.

2.9.2. Collectief beheer

De werkzaamheden rond de omzetting van [Richtlijn 2014/26](#) betreffende het collectief beheer van auteursrechten en naburige rechten, waarmee in 2016 was gestart, werden in 2017 verdergezet en beëindigd. Deze richtlijn heeft tot doel een juridisch kader in te voeren dat de beheersvennootschappen meer transparantie waarborgt, hun informatie- en controleplicht versterkt en de verlening van multiterritoriale auteursrechtelijke licenties voor het onlinegebruik van muziek vergemakkelijkt.

De richtlijn werd in Belgisch recht omgezet door de [wet van 8 juni 2017](#)², die op 1 januari 2018 in werking is getreden. Die wet brengt heel wat wijzigingen aan in het Wetboek van economisch recht, en meer bepaald in het hoofdstuk over de beheersvennootschappen (hoofdstuk 9, titel 5, boek XI WER).

Momenteel wordt de impact van deze wetgeving op het bestaande regelgevende kader grondig geanalyseerd, en die werkzaamheden zullen in de loop van 2018 worden verdergezet, zodat het bestaande kader kan worden aangepast aan de nieuwe vereisten inzake collectief beheer en multiterritoriale licentieverlening.

2.9.3. Audiovisuele sector

2017 was ook het jaar waarin heel wat veranderde op het gebied van de audiovisuele sector. Zo werden de taken van het overlegcomité door een [koninklijk besluit van 29 september 2016](#) uitgebreid met het overleg over de toepassing van de be-

2 Wet tot omzetting in Belgisch recht van de Richtlijn 2014/26/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het collectieve beheer van auteursrechten en naburige rechten en de multiterritoriale licentieverlening van rechten inzake muziekwerken voor het online gebruik ervan op de interne markt.

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

palingen van het auteursrecht en naburige rechten inzake de audiovisuele werken. Een ministerieel besluit van 23 november 2017 heeft het Overlegcomité concreet opgericht voor het audiovisuele luik. Dit overleg geschiedt tussen de in de audiovisuele sector betrokken milieus en omvat eveneens de mogelijkheid om collectieve overeenkomsten over de exploitatie van audiovisuele werken te sluiten.

In opdracht van de FOD Economie werd overigens een [studie](#)³ uitgevoerd door onderzoekers van de Universit  Saint Louis Bruxelles en de Vrije Universiteit Brussel over de toepassing van de wettelijke bepalingen van het auteursrecht en de naburige rechten op de audiovisuele werken. Deze studie bestaat uit drie delen:

- een juridisch deel waarin de geïdentificeerde pijnpunten over audiovisuele werken en prestaties beschreven en geanalyseerd worden;
- een economisch deel met een analyse van het waardennetwerk en de stakeholderbevraging; en
- een synthetisch deel dat enkele pistes voorstelt om de exploitatie van audiovisuele werken en prestaties te herbekijken.

Deze studie werd in 2017 gefinaliseerd, werd gepubliceerd op de website van de FOD Economie en werd besproken in het Overlegcomité op 15 december 2017.

33

Een andere ontwikkeling binnen de audiovisuele sector betreft de recente discussies over de implicaties van directe injectie voor het auteursrecht en de naburige rechten. Op 30 maart 2017 boog de Raad voor de Intellectuele Eigendom zich over deze complexe uitzendtechniek en de auteurs- en nabuurrechtelijke gevolgen ervan. Hieruit volgde het [advies](#) van 30 maart 2017 van de Raad voor de Intellectuele Eigendom over de auteursrechtelijke implicaties van de techniek van directe injectie van programmadragende signalen in kabelnetwerken, dat werd gepubliceerd op de website van de FOD Economie.

In de maanden die volgden op het advies, werd een voorontwerp van wet opgesteld dat de rechtsonzekerheid moet verminderen in het kader van directe injectie. De Raad voor de Intellectuele Eigendom besprak een eerste voorontwerp van wet op 20 oktober 2017. Het voorontwerp van wet werd vervolgens aangepast en voorgelegd aan het Overlegcomité op 15 december 2017, waardoor het zich op het moment van het opstellen van dit jaarverslag in een fase van voortgezette wijziging en verdere bespreking bevindt.

3 Studie over de toepassing van de bepalingen van het auteursrecht en de naburige rechten op de audiovisuele werken.

2.9.4. Billijke vergoeding

Tenslotte werd op 17 december 2017, na een intens overleg met de betrokken sectoren gedurende 2017, een koninklijk besluit aangenomen betreffende de billijke vergoeding van de uitvoerende kunstenaars en de producenten voor de openbare uitvoering van fonogrammen of bij uitzending van fonogrammen via de omroep. De billijke vergoeding is een vergoeding die, naast de vergoeding voor auteurs, in België geïnd door SABAM, moet betaald worden aan de muzikanten, zangers (PlayRight) en muziekproducenten (SIMIM) voor de uitzending van muziek via de radio-omroep of bij het spelen van muziek in het openbaar.

Het [koninklijk besluit van 17 december 2017](#) heeft de basistarieven voor de verschillende sectoren, behoudens indexering, niet gewijzigd. Een aantal nieuwe tarieven worden wel voorzien in het besluit, zoals een tarief voor de ambulante HORECA en een tarief voor het gebruik van muziek op de werkvloer. Het nieuwe besluit heeft eveneens een aangifteplicht ingevoerd, zoals al het geval was voor de auteursrechten en er wordt voorzien in een meer redelijk sanctiemechanisme. Deze nieuwe regelgeving van de billijke vergoeding werd t.o.v. vroeger ook aangepast aan het nieuwe landschap van de radio-omroepen, omdat de gemeenschappen de regelgeving voor wat betreft de erkenning en de zendvergunning van de radio-omroepen onlangs werden gewijzigd.

Ook op Europees niveau konden heel wat dossiers worden afgerond; andere dossiers liggen op dit ogenblik nog ter discussie binnen de Raad van de Europese Unie.

2.9.5. Portabiliteit

Eerst werd [Verordening nr. 2017/1128](#) aangenomen op 14 juni 2017, om vervolgens op 30 juni 2017 te worden gepubliceerd. Deze verordening zorgt ervoor dat abonnees op portabele online-inhoudsdiensten, die rechtmatig worden verstrekt in de woonlidstaat van de abonnees, toegang kunnen hebben tot en gebruik kunnen maken van die diensten wanneer zij tijdelijk in een andere lidstaat dan hun woonlidstaat aanwezig zijn. Concreet gaat het om diensten die tegen betaling in geld worden verstrekt, die portabel zijn en die audiovisuele mediadiensten zijn of diensten zijn waarvan het voornaamste kenmerk bestaat in het verlenen van toegang tot en het gebruik van werken, ander beschermd materiaal of doorgiften van omroeporganisaties en dit op lineaire wijze of op aanvraag.

De toegang van abonnees tot de online inhoudsdienst doorheen de Unie wordt door de verordening gegarandeerd door een verplichting in hoofde van de aanbieder van dergelijke dienst om een abonnee, die tijdelijk in een lidstaat aanwezig is, toegang te laten krijgen tot en gebruik te laten maken van de dienst en dit op dezelfde ma-

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

nier als in de woonlidstaat. Dergelijke abonnees moeten, binnen bepaalde grenzen, in die lidstaat toegang krijgen tot dezelfde inhoud, op hetzelfde aantal toestellen, met hetzelfde aantal gebruikers en voor dezelfde functionaliteiten, zonder meerkost.

2.9.6. Vlottere toegang voor blinden en slechtzienden

Daarnaast werden twee Europese instrumenten goedgekeurd ter uitvoering van de verplichtingen die voortvloeien uit het [Verdrag van Marrakech](#) van 27 juni 2013. Het voornaamste doel van dat verdrag is de toegang voor blinden, slechtzienden en personen met een leeshandicap tot bepaalde werken te verbeteren, in een vorm die voor hen toegankelijk is. Daartoe creëert het uitzonderingen op of beperkingen van het auteursrecht ten voordele van deze personen, om het aanmaken en grensoverschrijdend uitwisselen van die exemplaren in toegankelijke vorm mogelijk te maken.

Om te voldoen aan de verplichtingen bepaald in het Verdrag van Marrakech, diende de Europese Commissie in september 2016 twee wetgevende voorstellen in, te weten een voorstel voor een richtlijn ter implementering van het Verdrag en een voorstel tot verordening over de uitwisseling van exemplaren in toegankelijke vorm, tussen de Europese Unie en de derde landen die partij zijn bij het Verdrag van Marrakech. Die voorstellen werden in de loop van 2017 besproken tijdens technische discussies binnen de Raad van de Europese Unie, alvorens ze formeel werden aangenomen door het Europees Parlement en de Raad van 13 september 2017. Die instrumenten traden begin oktober 2017 in werking, maar zullen pas vanaf 12 oktober 2018 van toepassing zijn, de datum waarop de lidstaten de richtlijn moeten hebben omgezet in hun interne wetgeving.

2.9.7. Auteursrecht in de digitale eenheidsmarkt

Tot slot heeft de Europese Commissie op 14 september 2016 een mededeling goedgekeurd en 3 wetgevende initiatieven voorgesteld, waaronder het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake auteursrechten in de digitale eengemaakte markt. In dit laatste voorstel komen zeer uiteenlopende onderwerpen aan bod, zoals uitzonderingen voor tekst en datamining, uitzonderingen voor onderwijs in een grensoverschrijdende context, een regeling voor de exploitatie van werken die niet meer in de handel beschikbaar zijn door culturele instellingen, een voorstel voor een naburig recht voor persuitgevers, maatregelen met betrekking tot bepaalde vormen van gebruik van beschermde inhoud door onlinediensten, en voorstellen inzake auteurscontractenrecht.

In 2017 vonden binnen de Europese Raadwerkgroep Auteursrecht intense besprekingen plaats over dit voorstel. De Dienst voor de Intellectuele Eigendom heeft deze besprekingen opgevolgd en het Belgische standpunt binnen deze werkgroep toegelicht.

In de loop van 2017 werd ook het voorstel besproken voor een verordening tot vaststelling van voorschriften inzake de uitoefening van auteursrechten en naburige rechten, die van toepassing zijn op bepaalde online uitzendingen van omroeporganisaties en doorgifte van televisie- en radioprogramma's binnen de Europese Raadwerkgroep Auteursrecht. Dit voorstel heeft als opzet het toepassen van enkele principes uit Richtlijn 93/83/EEG op bepaalde uitzend- en doorgiftdiensten die sinds die richtlijn zijn ontstaan of gestegen in gebruik.

Het oorspronkelijke voorstel adviseerde enerzijds de invoering van een country of origin-principe voor ondersteunende onlinediensten van uitzendingen, waardoor de handelingen van mededeling aan het publiek, reproductie en beschikbaarstelling, die plaatsvinden bij het verstrekken van dergelijke dienst door of onder controle van een omroeporganisatie, voor de uitoefening van de auteurs- en naburige rechten geacht worden uitsluitend plaats te vinden in de lidstaat waar de omroeporganisatie haar hoofdvestiging heeft. Anderzijds werd voorgesteld om het verplicht collectief beheer uit Richtlijn 93/83/EEG principieel uit te breiden tot grensoverschrijdende doorgiften anders dan via kabel, maar die in essentie gelijkaardig zijn aan doorgiften via de kabel (met uitsluiting van het open internet) zoals doorgiften via IPTV.

Het Voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie heeft een aantal compromisvoorstellen voorgelegd in de loop van 2017. Hierin werd voornamelijk het toepassingsgebied van het country of origin-principe beperkt. Het open internet werd binnen bepaalde grenzen opgenomen in het toepassingsgebied van de uitzendingen. Op 15 december 2017 heeft de Raad van de Europese Unie een mandaat gegeven aan het Voorzitterschap om trilogieën te starten.

2.10. Bedrijfsgeheimen

2.10.1. Omzetting van de richtlijn over de bescherming van bedrijfsgeheimen

Bedrijfsgeheimen omvatten de knowhow van een onderneming, de fabrieks- of zakengeheimen of bepaalde andere informatie van een onderneming. Het is niet altijd mogelijk of wenselijk om dergelijke bedrijfsgeheimen te beschermen door een octrooi of enig ander intellectueel eigendomsrecht. Toch hebben zij een grote economische waarde en zijn zij even belangrijk voor innovatie en voor het concurren-

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

tievermogen van bedrijven als intellectuele eigendomsrechten. Door fenomenen zoals globalisatie, een toenemende uitbesteding, langere toeleveringsketens en gebruik van ICT, is er een toename in het onrechtmatig gebruik van bedrijfsgeheimen. Dit, in combinatie met het grote economische belang van bedrijfsgeheimen, zorgt ervoor dat de nood aan een goede rechtsbescherming zich steeds sterker laat voelen. Zowel op nationaal als op Europees niveau schiet de rechtsbescherming van bedrijfsgeheimen tegen het onrechtmatig gebruik ervan echter tekort, onder meer door het erg versnipperde karakter van die bescherming.

In deze context namen het Europees Parlement en de Raad op 8 juni 2016 de [richtlijn](#) aan betreffende de bescherming van niet-openbaar gemaakte knowhow en bedrijfsinformatie (bedrijfsgeheimen) tegen het onrechtmatig verkrijgen, gebruiken en openbaar maken daarvan. De termijn voor omzetting van deze richtlijn bedraagt 2 jaar, zodat deze ten laatste tegen 9 juni 2018 moet zijn omgezet in Belgisch recht. De werkzaamheden in dit verband werden eind 2016 opgestart met de oprichting van een interdepartementale werkgroep, aangezien de richtlijn ook raakt aan rechtsdomeinen die niet tot de bevoegdheid van de Dienst voor de Intellectuele Eigendom behoren. In 2017 vergaderde deze werkgroep verschillende malen om de Dienst voor de Intellectuele Eigendom te helpen bij het opstellen van een voorontwerp van wet. Daarnaast werd ook een ad hoc werkgroep opgericht van de Raad voor de Intellectuele Eigendom, sectie “[Industriële Eigendom](#)”, welke zich over dit voorontwerp van wet boog. Op basis daarvan bracht de Raad voor de Intellectuele Eigendom op 13 juni 2017 een advies uit over het voorontwerp van wet. Het voorontwerp van wet en de memorie van toelichting werden in het najaar van 2017 gefinaliseerd, rekening houdend met het advies van de Raad voor de Intellectuele Eigendom en dit met het oog op de omzettingstermijn. Het voorontwerp zal in 2018 ingediend worden bij het parlement.

2.11. Acties rond communicatie en sensibilisering

Voor het publiek is de DIE de eerste plaats waar octrooiaanvragen, aanvragen voor aanvullende beschermingscertificaten voor geneesmiddelen en fyto-farmaceutische producten en aanvragen voor kwekerscertificaten kunnen worden ingediend.

Naast die administratieve taken heeft de DIE echter nog een belangrijke informatieve opdracht: De DIE stelt op zijn website een uitgebreide collectie octrooidocumenten en kwekerscertificaten ter beschikking.

Elk Belgisch octrooi wordt vermeld in een officieel register dat kan worden geraadpleegd bij de DIE. Het volledige octrooi dat de beschrijving van de uitvinding bevat, kan samen met het dossier van de octrooiverlening worden ingekeken, zodra het octrooi verleend is.

De Sectie Octrooi-informatie van de DIE beschikt over de nodige tools om te beantwoorden aan de noden en te antwoorden op de vragen binnen het domein van de octrooi-informatie.

2.11.1. Aanvragen van “voor eensluidend verklaarde kopieën”

Het aantal voor eensluidend verklaarde gemaakte kopieën van octrooiaanvragen en octrooien bedraagt:

- 674 kopieën in 2015
- 817 kopieën in 2016
- 934 kopieën in 2017

Tussen 2015 en 2017 steeg het aantal voor eensluidend verklaarde kopieën met meer dan 30 %.

2.11.2. Aanvragen van “EPOQUE – opzoeken”

Die opzoeken, die door de DIE worden verricht, zijn zuiver informeel en gebeuren op verzoek van de cliënten (voornamelijk gemachtigden). Ze gebeuren via het systeem “EPOQUE NET” (dat toegang verleent tot de databanken Epodoc en Clarivate Analytics), dat wordt gebruikt door de examinatoren van het Europees Octrooibureau.

Het aantal verrichte opzoeken bedraagt:

- 336 opzoeken in 2015
- 255 opzoeken in 2016
- 281 opzoeken in 2017

Ook al steeg het aantal opzoeken verricht tussen 2016 en 2017 met 10 %, toch is het aantal opzoeken ten opzichte van 2015 nog in dalende lijn. Dat ligt niet alleen aan de mogelijkheid voor het “publiek” om rechtstreeks opzoeken te doen in de octrooidatabanken (zoals Esp@cenet) of die opzoeken door andere dienstverleners te laten doen (PATLIB-centra of privébedrijven), maar ook aan de steeds betere kwaliteit van de openbare databanken, die steeds performanter worden.

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

De twee belangrijkste technische domeinen waarin opzoekingen werden gedaan zijn:

- Classificatie A: Menselijke levensbehoeften, waaronder:
 - o Landbouwactiviteiten (landbouw, jacht, visserij, ...)
 - o Voedsel; tabak
 - o Persoonlijke of huishoudelijke artikelen
 - o Gezondheid; amusement
- Classificatie B: Diverse industriële technieken; vervoer, waaronder:
 - o Scheiden, mengen
 - o Metaalbewerking
 - o Drukken; boeken; sierkunst
 - o Transport of expeditie
 - o Microtechnologie; nanotechnologie

2.11.3. “Klantendiensten”

Het Contactpunt van de DIE groepeert alle “klantendiensten” van de DIE en verleent toegang tot alle informatie in verband met de intellectuele eigendom.

Hieronder worden de statistieken weergegeven van het aantal bezoekers en het aantal vragen (per telefoon en per e-mail) die werden behandeld door het Contactpunt van de DIE, over de verschillende materies van de intellectuele eigendom:

Uitsplitsing van de aanvraag van de bezoekers aan het Contactpunt per materie van de intellectuele eigendom

BEZOEKERS	2015	2016	2017
Octrooien	434	228	183
Merken en modellen	234	58	110
I-Depot	71	28	18
Auteursrecht	8	2	0
Totaal	747	316	311

Deze tabel toont dat het merendeel van de afspraken betrekking hebben op de uitvindingsoctrooien. Opmerkelijk is ook dat het aantal afspraken i.v.m. M&M nagenoeg verdubbeld is ten opzichte van 2016.

Uitsplitsing van de aanvragen aan het Contactpunt per materie van de intellectuele eigendom

TELEFOONS EN E-MAILS	2015	2016	2017
Octrooien	1.771	1.509	2.546
Merken en modellen	1.358	1.235	876
I-Depot	362	356	268
Auteursrecht	182	165	268
Totaal	3.673	3.265	3.958

Deze tabel toont aan dat het merendeel van de contacten te maken hadden met het octrooirecht en de M&M.

Voor een volledig overzicht van de IE-gerelateerde vragen die door de FOD Economie worden behandeld, worden het aantal vragen (e-mails en telefoon) opgenomen in onderstaande gegevens, die enerzijds door de twee juridische diensten van de DIE en anderzijds door het Contact Center in 2017 werden ontvangen:

Uitsplitsing van de vragen gesteld aan de juridische dienst en het Contact Center per materie van de intellectuele eigendom

	Octrooien	M&M	Auteursrecht	TOTAAL vragen
Dienst Intellectuele Eigendom	64	34	/	98
Dienst Auteursrecht	/	/	371	371
Contact Center	756	296	376	1.428

Samengevat kan worden gesteld dat het aantal individuele vragen, dat via de 3 infokanalen (Contactpunt DIE, juridische diensten en Contact Center) in verband met IE werd gesteld, in 2017 neerkwam op 6.166.

2.11.4. Zitdagen

De DIE heeft niet enkel een contactpunt, maar organiseert en/of neemt ook deel aan zitdagen die over heel België worden georganiseerd rond intellectuele eigendom, en die vooral gericht zijn op kmo's, die er hun vragen kwijt kunnen.

Het aantal zitdagen

- voor 2015: 17
- voor 2016: 17
- voor 2017: 16.

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

2.11.5. Events

In 2017 organiseerde de DIE 3 events:

- Een workshop voor de gebruikers van de elektronische online-indiening (eOLF), met als doel de tool “eOLF” te optimaliseren;
- Een overlegvergadering met de octrooigemachtigden over de toepassing van het Belgische octrooirecht;
- Een seminarie over het auteursrecht met als doel publiek (burgers en rechtspractici) te informeren over de nieuwe wetgevende bepalingen van het auteursrecht en reacties van de belanghebbenden in te winnen over de Europese voorstellen.

3. Hoe met ons communiceren

Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Dienst voor de Intellectuele Eigendom

Vooruitgangstraat 50

1210 Brussel

België

Tel.: +32 800 120 33 (Contact Center)

Fax: +32 800 120 57

E-mail: info.eco@economie.fgov.be

Internet: <https://economie.fgov.be/nl/themas/intellectuele-eigendom>

“De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België.”

Lijst van afkortingen

ABC	Aanvullend beschermingscertificaat
BBIE	Benelux Bureau voor de Intellectuele Eigendom
DIE	Dienst voor de Intellectuele Eigendom
EOB	Europees Octrooibureau
eOLF	elektronische online-indiening
EPA	Europese octrooiaanvragen
EU	Europese Unie
EUIPO	European Union Intellectual Property office
FOD	Federale Overheidsdienst
M&M	Merken en modellen
PATLIB	Patent Library
PCT	Patent Cooperation Treaty
SABAM	Belgische Auteurs Maatschappij
SIMIM	Belgische vereniging van auteurs, componisten en uitgevers
UPC	Unified Patent Court
UPP	Unitary Patent Package
VTE	Voltijdsequivalenten
WER	Wetboek economisch recht
WIPO	Wereldorganisatie voor de Intellectuele Eigendom



Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel
Ondernemingsnummer: 0314.595.348
<https://economie.fgov.be>